

MEMORIAL
General Marii Wittek

Rojewsko dane wst. oprac.
XI 2001

Zatwierdzone XI 2001. A. Rojewski
oprac. 2013. A. Rojewski

W-100 - 02 - 134

LWP

KW 3 feb. 0198.

ppst

BIRECKA Romana
zam. Krzymowska

2204/USK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

22104/USK
Boirecka Romana
Zem. Krymooska

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa —

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora K. 3. 6. 6

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja ✓

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] 1

VI. Fotografie 3 fotokopie.

I/1 Relacja wstępciej braku

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

Ankieta socjologiczna opracowana przez Irenę Krulikowską z W-ry, dot. losów kombatantów po wojnie, dot. losów wojennych wpływ służby wojskowej na późniejszą pozycję w społeczeństwie.
Ankieta z 1967r. wypełniona własnoręcznie przez Krzymowską Romę z d. Birecką, braku podpisu, K.3. s.6

Ankieta personalna Krzymowskiej Romę, wypełniona własnoręcznie 10I 1985r. podpisana, K.1.s.

Ankieta (skrócona) wypełniona przez Krzymowską Romę K.1. s.1. braku daty i podpisu.

VI

Fotografie 3

- 1- Romę Birecką w fotografii u mundurze 23IX 1941r
- 2- pluton sztabowy, fot. zbiorowa 19.IX 1941r. podpis na odwrocie
- 3- w drodze ze służby z kolegami, Rembertów. w Środku Krzymowską

W-wa 10.1.85

Szanowny Kolego!

**Trzej
odciskom**

22/83

2 przek. do odbicia

Wysyłam z ankiety 7 str. zdjęć
bardzo proszę o po wykonaniu
zwrot do dnia 1.03.85 gdyż będą
mi one bardzo potrzebne.

Relacje dodatkowych nie piszę gdyż
w tym czasie poświęciłem myśli
i poświęcenie było potrzebne mojej
opracie aby je wyrobić i do niej dojeść
i to wszystko przenieśliśmy odniesio-
nej kontroli w bitwie pod Leninem.

A dzisiaj pamiętam o nas otaczaniem
nas opieką przez L. Bolidę, za 6.000 euro
myśli i miłością warte, wyleb się
przynajmniej ze strony tyle prędy.

Śląsk powołania w opracowaniu książki
niech przynajmniej będzie taka satysfakcja
duszą zdrową i ciepłą.

Romanu Tymowski

Irena Królikowska
Warszawa 10, ul. Sempołowskiej 3 m.25.

Warszawa, dnia1967r.

A N K I E T A

Zamierzam napisać pracę o losach kombatantek po wojnie. Jako jedna spośród Was, pragnę poznać historię Waszego życia, która pomoże mi zbadać wpływ służby wojskowej kobiet na ich późniejszą pozycję w społeczeństwie i rodzinie. Proszę więc uprzejmie o szczerą odpowiedź na postawione niżej pytania, ewentualnie dołączenie na osobnej kartce swego życiorysu. Jeżeli pragniecie pozostać nieznaną, ankiety można nie podpisywać lub podać tylko wybrany pseudonim. Mile widziane wszelkie zdjęcia, które po wykorzystaniu, na życzenie adresatki, mogą być zwrócone.

Z góry dziękuję za współpracę.

1. Po demobilizacji osiedliłaś się: / odpowiednie podkreśl/

- w mieście stołecznym,
- w mieście wojewódzkim,
- w mieście powiatowym,
- w małym miasteczku,
- na wsi,
- w osiedlu.

Dlaczego: *moje miasto stuyt w jednej z warszawskich jednostek*

2. Opisz pokrótce warunki, w jakich odbywał się Twój start życiowy po zdemobilizowaniu:

po zdemobilizowaniu osiedliłam się z mężem w Warszawie, nie pracowałam zawodowo, natomiast społecznie organizuję ligę kobiet-pań "Bema" w H-wie.

*Stuyt Tam [Dyw. Piech. im T. Kosciuszki
Sam. Komp. Igumenoi.*

3. Start ten wydatnie ułatwiła Ci : rodzina,
 przyjaciele,
 państwo,
 społeczeństwo,
 instytucje społeczne,
radziłaś sobie całkowicie samodzielnie. /odpowiedni podkreśl/

4. Czy rozpoczęłaś naukę po zdemobilizowaniu:
 tak,
 nie.
Jeżeli tak , to dlaczego uważałaś to za konieczne:

nie miałam warunków

5. Rozpoczęłaś naukę - doksztalcenie się:
- już w roku 1945,
- kilka lat później, /kiedy/
- kilkanaście lat później,
- wcale nie uczyłaś się,

6. Jeśli rozpoczęłaś naukę, to czy:
- ukończyłaś szkołę podstawową,
- " " " zawodową,
- " " " . średnią ogólnokształcącą,
- " " " " zawodową,
- wyższą.

7. Co zdecydowało o takim wyborze:

Jeżeli przerwałaś naukę, to podaj przyczyny tej decyzji / ile klas ukończyłaś:

Do roku 1959 ukończyłam 3 letnie Gim. Kupieckie

8. Podaj zawód , w jakim pracujesz: *Intendentka*

a/ Ile zarabiasz / ~~jakie masz gospodarstwo~~ / :

1.500 zł

b/ Jakie posiadasz mieszkanie:

4 pokojowe Kuchnia Tarierka

c/ Czy posiadasz: Telefon,
radio,
telewizor,
adapter,
pralkę,
lodówkę,
odkurzacz,
irne;

fraterki

9. Czy lubisz swoją pracę: tak,
nie.

Dlaczego tak jest?

Praca jest mi monotonna ruchliwa
i daje usługi dzieciom potrzebującym.

10. Czy fakt, że byłeś żołnierzem:
- ułatwił Ci - załatwianie spraw osobistych w urzędach,
 - otrzymanie pracy,
 - dostanie się do szkoły,
 - otrzymania mieszkania,
 - awans w pracy,
 - nie miał żadnego wpływu,
 - utrudniał, *exp. sin*
 - nie przyznawałaś się do tego.

Podaj ciekawsze przykłady ilustrujące powyższą odpowiedź:

W rozmowie ze swoim kierownictwem szkoły
ero nieumie wspominać że kiedyś podobno krążył śmie
było to wypowiedziane w tym sensie, gdy w kuchni
szkolnej uchodził gaz które było wentylacji
a ja utraciłam się z prośbą o pomoc i zabezpieczenie
to znaczy że i ten gaz którym się utrudniał mi
potwierdził mi nie przystraszac. Ja odpowiedziałam
że nie podobno tylko krążyłam.

11. Czy służba wojskowa wyrobiła w Tobie:
- poczucie własnej godności:	<u>Tak,</u>	nie.
- odwagę:	<u>tak,</u>	nie.
- wytrwałość w dążeniu do celu:	<u>tak,</u>	nie.

Czy możesz poprzeć to jakimiś przykładami:

Ja osobicie przeżył się że byłam jedną z tych
która w ciężkim trudzie żołnierskim stałam na szlaku
wywołania Polski Ludowej, byłam resztą na froncie
bardzo odważna w szkoleniu pierwsza i wytrwała
w dążeniu do celu, pragnęła ukończyć swoje kursa
organizowane przez moje władze, pomimo tego
że pracowałam na dwóch stanowiskach i miałam
wtedy małych dzieci

12. Czy jesteś zadowolona ze swych osiągnięć: - osobistych tak, nie.
- zawodowych tak, nie.
- społecznych tak, nie.
- naukowych tak, nie.
- mażeńskich tak, nie.
- towarzyskich tak, nie.

13. Czy utrzymujesz więź z kombatantkami :
Tak, nie.

Dlaczego:

Umarłam je za najbliższą rodzinę po wojnie

14. Opisz swoje osiągnięcia w pracy:

15. Napisz , kiedy wyszłaś za mąż, czy małżeństwo jest udane, ile masz dzieci, w jakim wieku:

Wyszłam za męża jeszcze w wojsku przed samym zakończeniem wojny za towarzysza broni z którym poznałam się w drugi dzień wojny pod Świdwą. Mam czworo dzieci, 17 latki 22 lat syn, 21 lat syn, 20 lat syn 17 lat córka

16. Podaj, gdzie uczą się /uczyły się / Twoje dzieci:

Syn najstarszy Zbigniew technik mech nie dostał się na politechnikę
Syn drugi Jęży technik mech pracuje M.Z.R.P. Płock
Syn trzeci Leszek Wojskowa Akademia Techniczna W-We
Córka Elżbieta XI Kł Szkoła Ogólnokształ. Płock

- Jak kierowałaś ich losami:

Było mi dość ciężko bo pracowałam zawodowo ale starałam się im poświęcić najwięcej czasu aby ich dopilnować i nauczyć w wychowaniu. Moim marzeniem było i jest by byli świadomymi i pogłębiać na światopogląd i dobrać im odpowiednie studia i to osiągnęłam.
Czy nie zawiodły pokładanych w nich nadziei:

Nie dobrane wyszły się nie miałam kłopotów wychowawczych dośrodek tego było dla mnie opinią szkoły.

17. Czy Twoja rodzina szczeni się tym, że byłeś żołnierzem:

- tak, bardzo,
- tak,
- jest obojętna,
- nie.

Zilustruj to przykładami:

4 dni służby wojska zawsze mam spotkanie z młodzieżą szkolną, czy zakładać pracę robotę i dzieci miłe wspominają by Państwo w munielne bo w Polsce jestem jedyną kobietą. Jak przynoszę książki do domu, dzieci moje z uśmiechem wstają miłe witają.

18. Czy swoją przeszłość żołnierską wspominasz z przyjemnością, czy z niechęcią:

Dlaczego tak jest:

Dlatego była to ciężka szkoła życiowa z której to wiele wyniosłam, i dlatego dziś jestem bardzo wrodna.

a/ czy uważasz, że służba wojskowa wpłynęła ujemnie na Twoją kobiecość?

Raczej nie został u mnie tylko wyszej gdy coś mam zdać relację mówię melduję

Podaj przykłady:

Zostawałam na czasną proszę przeniesioną ze szkoły #17 do #1 i tu pojawiłam się u kierownika szkoły ze Towarzystwem melduję się z przeniesieniem.

b/ czy uważasz, że służba wojskowa dała Ci jakieś szanse życiowe?

Podaj przykłady:

Przygotowała mnie do najlepszych warunków życia

c/ czy ktoś Ci wytykał w sposób przykry okres służby wojskowej?

Podaj przykłady:

Wychowując swoje dzieci nie przytaczam ich na lekcje religii mieszkając tam gdzie obecnie mieszkam że jestem komunistką z wojska, nie jedno krotkie było mi przykro ale dziś jest to już wspomnienie gdyś mam wrażliwość dzieci.

19. Czy Twoja córka /dzisiejsza młodzież/ byłaby, Twoim zdaniem, zdolna pójść w Twoje ślady, gdyby zaszła tego potrzeba?

Tak nie tylko moje wdrożenie ale i jej mama napisz tak
✓ Skonieczyla klub sanitarny, dwukrotnie na oborze P.W.
dobra sportmenka, posiada medale

20. Podaj:

a/ Ile miałaś lat w chwili mobilizacji:

18

b/ Jakie miałaś wykształcenie?

3kl. gim. Kup. 10kl. szk. Rozyjskiej bez śniadania dojeżdżeni
1943 r.

c/ Gdzie mieszkałaś przed wojną:

- miasto stołeczne,
- miasto wojewódzkie, Lwów
- miasto powiatowe,
- miasteczko,
- wieś,
- osiedle.

d/ Gdzie mieszkałaś przed mobilizacją?

Karachijskie SSR. m. Issyk, ul. Lenina # 26

e/ Gdzie pracowałaś?

Łącznik Sel-sobriet - robotnic Jarosławski

f/ W jakim stopniu wojskowym opuściłaś wojsko?

Telefonistka sztabu Dyw. bez stopnie of.

g/ Jakie otrzymałaś odznaczenia i kiedy?

Za Lenina, Za W-ry, Kolnoic Tr, Za Pokiechu, Ochruska Kosiuszkowa
Ochruska Grumelchka, po demobilizacji. Ochruska 1000 lenin
1965 r

21. Czy chciałabyś coś jeszcze od siebie dodać:

✓ Prognosty bym jeszcze pojechać do tych radzieckich ludzi którzy
niechcieli mi pomóc opiekowali się mną w ciężkiej chorobie przebytej
przed wojskiem, uzyskać zaśniadzenie że tam nieyfauc się z wkl.
to jedno, a drugie w 25 rocznicy bitwy pod Lenina
pojechać tam wspomnieć odsiedzieć 2 tygodnie w hotel Anieli
Kutywoi która obok mnie uginęła i Krystkimi drogiu kolegami
którzy tam polegli a z naszego plutonu 8 mnie.

Jeszcze raz dziękuję Ci za udzielenie pomocy w tej pracy.

ANKIETA PERSONALNA

1. Nazwisko i imię..... Krzymowska Romana
2. Imiona rodziców..... Franciszek - Wanda
3. Nazwisko panięskie..... Birecka
4. Data i miejsce urodzenia..... 17 czerwiec 1924r Lwów
5. Aktualne miejsce zamieszkania..... ul. 19° Sierpnia 30u 39 Warszawa
ulica, nr domu miejscowość
- 02-134 Warszawa
kod pocztowy, województwo.
6. Posiadany stopień wojskowy..... pod porucznik
7. Stan rodzinny/mężatka, panna, wdowa itp/..... mężatka
8. Wykształcenie-tytuł naukowy..... średnie
9. Opisać przebieg służby wojskowej, datę powołania, do jakiej Jednostki, zajmowane funkcje w czasie działań wojennych, datę zwolnienia
Dnia 16.V.1943 powołana jako czynna służby wojskowej
Po przeszkoleniu technicznym w Sam. Bat. Kob. wyjeżdżam skierowana zostałam do Sam. Kocupa. Formosa 1 D.P.
Zostałam 15.VII przydzielona do Heloch. most. Obr. 114-43
wraz z dyktando przydzielona do służby swojej kompanii jako mykrofonistka telefoniczna na front pod Lwów
Przez cały okres wojny poprosz. Praga - Warszawa
na zachód przez cały okres wojny byłam telefoniczka bardzo często instalowałam aparat oraz byłam telefoniczka w Gen. Bellingo.
10. Opisać pracę zawodową od 1939r. do chwili obecnej, własne gospodarstwo, zajmowane stanowisko itp
Po zakończeniu szkoły mając już 4rodziców w 1952r
poszłam do pracy jako kierowniczką przedsiad. Garnizonowej następnie pracowałam jako pracownik oświaty w Płocku w Hwaremskim Zespole. Pracowałam w Płocku jako instruktorka w 1974 roku przeszedłam na rentę w Miłgostku
11. Wymienić funkcje w pracy społecznej, po zwolnieniu z wojska do chwili obecnej.....
1945r. założycielka L.K. Rodzin. Wojskowej, długoletnia przewodnicząca pny Garnizonowej Bema
Następnie po przeprowadzeniu się z Warszawy 1950r do Płocka członek prezydium zarządu pow. L.K. oraz sekretarz O.P.W. członek zarz. PCK, członek zarządu PZPR, członek zarządu Z. B. K. D. (sekretarz) w 1974 roku wróciłam do Warszawy od tej chwili aktywny członek Klubu Kosciuszkiowców i T.P.P.R.

12. Wymienić ważniejsze posiadane odznaczenia państwowe i wojskowe:

Krzyż Walenski, Medal za Długo Kryż Kawalerski
La Massane, Order Wpse, Złoty Krzyż, Białe
Odznaczenie Kosciuszki - Odznaczenie Zasługi i t.d.

13. Podać wysokość posiadanej emerytury-renty/inwalidzkiej, wyjątkowej/

Konturyzowane pod długim rento wraz em. 6000

14. Określić warunki mieszkaniowe, socjalno-bytowe /ilość izb/

4
Am. pokojowe kuchnia. Naczocho dla męża od 10 m.
Ciep. Naczocho

15. Jeśli Koleżanka posiada ciekawe wydarzenia z okresu wojny w czasie walk, z całego okresu powojennego do chwili obecnej, krótko opisać. Można dołączyć oddzielną relację jako załącznik do ankiety.

Przez cały okres walk bojowego nie miałam sposobu aby lekko przeszły bym różne pierwsze i nie najłatwiejsze odznaki. Duszy wysiłku, Sympatia moja w wojnie była w zadziwiająco stopniu dlatego nie miałam żadnych szans. Wg. w czasie służby wojskowej

16. W miesiącu wrześniu 1985r. planowany jest III Ogólnopolski Zlot Platerówek w Platerówce. Czy Koleżanka pragnie wziąć w nim udział

Karolko chętnie kubi s.t.

17. Opisać inne uwagi, wydarzenia, wydarzenia, które warto uwzględnić w opracowywanej książce o Platerówkach. Można dołączyć oddzielną relację jako załącznik.

Jako platerówka byłam od maja 1943 - IX-43
Tęciupnie, Sam. Kłup. Leczenie. Prowadzę korespondencje i odnośniki u. Sefe Leczu. IOP
ptk. Feliks. Szesko. K. K. jone

18. Ilość dzieci, ich imiona i nazwiska, jakie posiadają zawody, co robią, zajmowane przez nich funkcje w zakładach pracy i instytucjach. Na temat ten można dołączyć oddzielną relację do ankiety. Mogą również złożyć krótką relację dzieci - wykazując, że ich pozycja społeczna i zawodowa jest wynikiem pracy wychowawczej matki. Podać nazwy zakł. pracy.

ojca
F. neck Synow 1. corbie
Johi Daw Knyuowski Konstruktor Masz. Emiguel Poch
Jeny Knyuowski St. mistrz. Kass. Zakl. Sprawy ortopedia
Kot Leszek Knyuowski Niebieskie Berety 1979o uziungt k wypadk
mgo. Elsbietu Knyuowska profesoriel 4 szkole # 100 Warszawa
pniek. L. Z. K. P.

Uwaga: do ankiety załączam zdjęcie jak do dow. osobistego oraz inne zdjęcia. Razem sztuk

Data. 10. I. 1985 r

Roman Knyuowski
podpis wypełniającej ankiety

Romana Krymowska

1. Imię i nazwisko

2. Nazwisko / ewent. pseudonim / z okresu służby wojskowej

Franka

3. Dokładny adres zamieszkania

Proch, ul. Strzelecka

#1 m 12-

4. Telefon domowy

27-86

telefon służbowy

5. Stopień wojskowy

Kapral

6. Posiadane odznaczenia wojskowe

Krzyż Walecznych, Medal za
Lewino, Medal za Wiercany, Medal za Wolność,
Medal za Pabiedz, Złota odznaka Janka Kosińskiego
Odznaka Gromyadnika, Odznaka Kosciuszowska
Odznaka 1000-lecia P.P.

7. Przebieg służby wojskowej

26.V-1943 Bat. Kob. I D. P. Sielec

IX-43 Sam. Krup. Łączności telefoniistka, dowódca

Kpt. kłocznik Kalinowski szlak bojowy

Lewino - Beol'u

V Nazwiskowe listy informacyjne

i

3 fot.

T. 2204/usk

ZSRR-LWP

Krzymowska Romana
z d. Birecka

Zródło informacji:

Ankieta Personalna

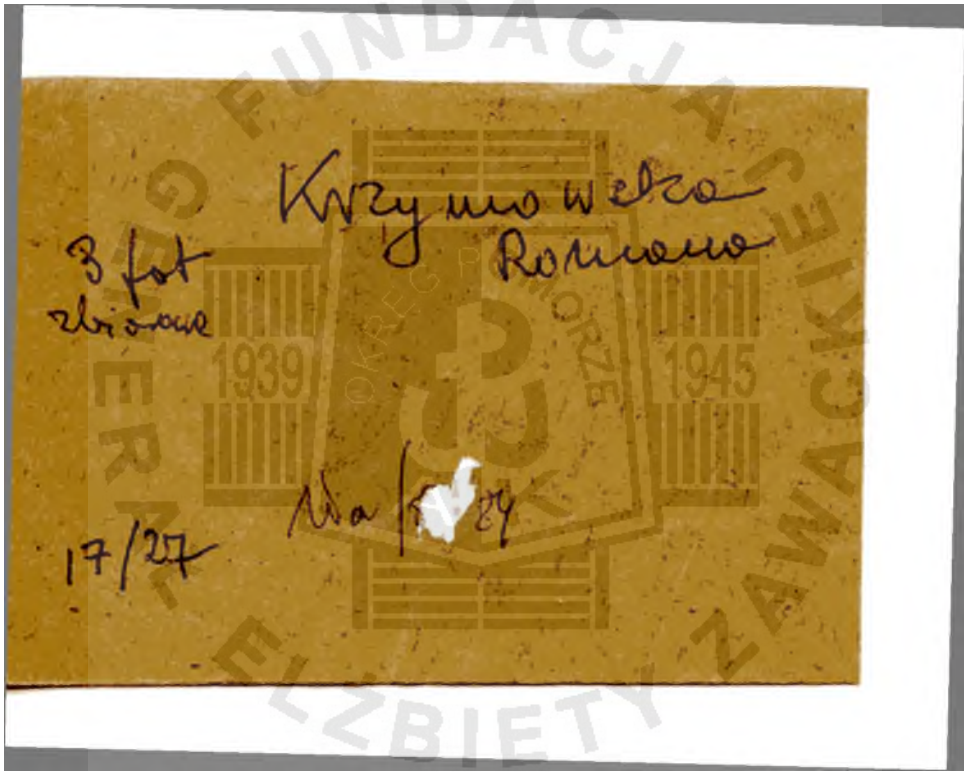
Ankieta

Ankieta Anonimowa z 1967r. ✓

Korespondencja

I. Król./00

Wca / 23/

BIRECKA Romana

